

Regeringen
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Förslag på antal nyanlända som ska omfattas av anvisningar till kommuner och fördelning på länsnivå för 2019

Härmed redovisas regeringens uppdrag (A2018/00998/I) till Migrationsverket att föreslå det antal nyanlända som ska omfattas av anvisningar till kommuner under 2019 och dess fördelning på länsnivå.

	Andel av riket	Antal
Stockholms län	32,9 %	2 959
Uppsala län	4,5 %	408
Södermanlands län	1,6 %	141
Östergötlands län	4,1 %	366
Jönköpings län	2,7 %	244
Kronobergs län	0,7 %	59
Kalmar län	1,1 %	96
Gotlands län	0,8 %	75
Blekinge län	0,5 %	44
Skåne län	11,5 %	1 032
Hallands län	3,9 %	354
Västra Götalands län	16,8 %	1 511
Värmlands län	2,7 %	242
Örebro län	2,1 %	191
Västmanlands län	1,3 %	113
Dalarnas län	2,6 %	231
Gävleborgs län	1,3 %	115
Västernorrlands län	1,4 %	129
Jämtlands län	0,9 %	85
Västerbottens län	3,6 %	320
Norrbottnens län	3,2 %	285
Totalt	100 %	9 000

Förslaget grundas på Migrationsverkets prognos från juli 2018 och har tagits fram i samråd med Arbetsförmedlingen och länsstyrelserna. Synpunkter har även inhämtats från Sveriges Kommuner och Landsting.

Viktningen av kommunernas övriga mottagande av nyanlända och ensamkommande barn har ökats från 65 procent föregående år till 70 procent. Perioden för beräkning av övrigt mottagande baseras på en period som sträcker sig tre år bakåt istället för två år, för att ta hänsyn till kommuner som under en längre tid haft ett högt övrigt mottagande av nyanlända och ensamkommande barn. Därutöver har förändringar genomförts inom kriteriet kommunens arbetsmarknadsförutsättningar för att återspegla nyanländas möjligheter till en mer varaktig etablering på arbetsmarknaden. En mer detaljerad redogörelse för hur kriterierna för fördelningen har tillämpats återfinns i bilaga.

Mikael Ribbenvik
Generaldirektör

Bilaga

Redogörelse för tillämpning av kriterier för fördelning av länstal 2019

Redogörelse för tillämpning av kriterier för fördelning av länstal 2019

Inledning

Regeringen gav Migrationsverket i maj 2018 ett uppdrag¹ att föreslå det antal nyanlända som ska omfattas av anvisningar till kommuner under 2019. Förslaget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 10 augusti 2018 och avse de nyanlända som enligt 9 och 11 §§ förordningen (2016:39) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning ska prioriteras vid anvisningar. Behovet ska baseras på den senaste beslutade prognosen.

Migrationsverket ska också föreslå en länsvis fördelning, så kallade länstal. Vid framtagandet av länstalen ska hänsyn tas till kommunernas arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek och sammantaget mottagande². Länstalen beräknas fram med en fördelningsmodell som beaktar dessa faktorer samt tar hänsyn till självbosättningen³. Modellen revideras i samråd med Arbetsförmedlingen och länsstyrelserna och efter inhämtande av synpunkter från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Genom samråd har följande förändringar genomförts i fördelningsmodellen för länstalen 2019:

Uppdaterad statistik

Det statistiska underlaget för viktningensvariablerna och självbosättningen har uppdaterats.

- Befolkningsstorlek per 2017-12-31
- Arbetsmarknad årsstatistik 2017 samt 2015-2017
- Befolkningsprognos, Statistiska centralbyrån 2018
- Asylmottagande perioden 2017-04-01--2018-03-31
- Självbosättningen (skattad) perioden 2015-04-01--2018-03-31

¹ Uppdrag till Migrationsverket att ta fram förslag på antal nyanlända som ska omfattas av anvisningar till kommuner och fördelning på länsnivå för 2018.

² Sammantaget mottagande omnämns härnäst som asylmottagande.

³ Självbosättning inkluderar de som har bott i EBO under asyltiden samt en viss andel som bott i ABO, inreasta anhöriga till före detta asylsökanden och ensamkommande barn.

- **Längre period för underlag till skattningen av självbosättningen**

I enlighet med regeringsuppdraget tas nu större hänsyn till kommuner som under en längre tid haft ett högt övrigt mottagande, i modellen benämnd som självbosättning. Perioden för det statistiska underlaget, som ligger till grund för den skattade självbosättningen 2019, har förlängts och baseras nu på självbosättningsmönstret under de tre senaste åren.

- **Nytt variabelnamn för övrigt mottagande**

För att variabelnamnet tydligare ska spegla innehållet i viktningsvariabeln benämns nu övrigt mottagande som asylmottagande, vilket medför att variabeln nu inte förväxlas med självbosättning.

- **Ny beräkning av omsättning till arbete**

Syftet med variabeln är att fånga upp hur väl utomeuropeiskt födda lyckas etablera sig i kommunerna. Tidigare mätte delvariabeln nyanländas omsättning till arbete det senaste året vilket var ett instabilt mått över tid på grund av låga antal, särskilt i de mindre kommunerna. I enlighet med regeringsuppdraget har denna delvariabel justerats så att nyanländas möjligheter till en mer varaktig etablering på arbetsmarknaden återspeglas. Delvariabeln mäter nu omsättning till arbete i form av tre års medelvärde för utomeuropeiskt födda, exklusive nyanlända (vistelsetid max 3 år).

- **Ny beräkning av yrkesbredd**

Tidigare mätte delvariabeln yrkesbredden per kommun. Nyanländas möjlighet till etablering är dock även avhängig av intilliggande kommuners differentierade arbetsmarknad. Därför mäter nu delvariabeln yrkesbredd per arbetsmarknadsområde. Beräkningen av antalet tilldelade platser tar nu även hänsyn till kommunernas befolkningsstorlek.

- **Arbetsmarknadsvariabeln utökas med en ny delvariabel – framtida arbetskraftsbehov**

För att modellen ska tilldela platser ur ett mer långsiktigt perspektiv av kommunernas arbetskraftsbehov, har nu en ny delvariabel införts. Delvariabeln tilldelar platser efter kommunens framtida arbetskraftsbehov utifrån Statistiska centralbyråns (SCB:s) prognos för befolkning i arbetsför ålder. En förutsättning för att få tilldelning är dock att arbetsmarknaden samtidigt är god. Delvariabeln har getts vikten 3 procent, vilket motsvarar 7 procent av arbetsmarknadsvariabeln⁴.

- **Viktningsvariablerna ges nya vikter**

Två av de tre viktningsvariablerna har givits nya vikter:

- Befolkningsstorlek 37 procent
- Arbetsmarknad 43 procent

⁴ Vikten 3 procent fördelning av totala antalet platser får i praktiken en högre vikt för de kommuner som får tilldelning, eftersom de utgör ett begränsat antal. Vikten kan därmed likställas den som arbetslöshet och omsättning bland utomeuropeiskt födda har.

Se vidare förklaring av förändringarna i arbetsmarknadsvariabeln under rubriken *Variabelbeskrivning* på sida 5-6.

Fördelningsmodell

För att ta fram ett förslag på länstal, så används en fördelningsmodell som ska beräkna länstalen för anvisning av nyanlända. Modellen tar hänsyn till det som regeringen omnämner i sitt uppdrag till Migrationsverket. Modellen laddas med uppdaterad statistisk data och ska revideras för att bli så ändamålsenlig som möjligt. Arbetet med att utveckla modellen och framtagandet av nya länstal ska göras i samråd med Arbetsförmedlingen och länsstyrelserna samt med inhämtande av synpunkter från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Fördelningsmodellen använder kommundata i beräkning av länstalen. Varje kommun får ett beräknat värde och summan av kommunernas värden per län ligger till grund för respektive läns länstal. Migrationsverkets uppdrag är att föreslå ett nationellt behov för anvisningar av nyanlända fördelat per län. När länstalen skrivits i förordning så ska länsstyrelserna, enligt förordning⁵, besluta om kommunal inom respektive län.

Fördelningsmodellens uppbyggnad

Modellen använder initialt två värden som baseras på Migrationsverkets senaste beslutade prognos, för detta uppdrag är det den prognos som lämnades den 29 juli 2018:

- **Det totala kommunmottagandet 2019**

I Migrationsverkets juliprognos bedömdes det att 38 000 personer är i behov av kommunbosättning under år 2019. Dessa personer består av de som beviljats uppehållstillstånd med asylskäl, inresta anhöriga till före detta asylsökanden och vidarebosatta (kvotflyktingar).

- **Beräknat behov av anvisad bosättning av nyanlända**

Behovet av anvisad bosättning av nyanlända under år 2019 beräknas uppgå till 9 000 personer. Behovet beräknas fram genom en simuleringsmodell över asylprocessen. Via den erhålls en samlad bedömning som tar hänsyn till antalet inskrivna med uppehållstillstånd (UT), nya beviljade UT aktuella för bosättning samt antaganden om hur stor andel som avviker från bosättningsprocessen innan beslut om anvisning fattats och andelen som, efter beslut om anvisning fattats, avbryter bosättningsprocessen och självbosätter sig. Antalet vidarebosättningar som ska genomföras räknas också in.

I nästa steg fördelar modellen det totala mottagandet per kommun med hjälp av tre viktningvariabler. Dessa variabler ska representera de faktorer som regeringen anger ska beaktas i framtagandet av fördelningen av länstal. De tre

⁵ Förordning (2016:39) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

variablerna, som beskrivs utförligare under rubriken *Variabelbeskrivning*, ges följande vikt:

- **Arbetsmarknadsförutsättningar**

43 procent fördelas utifrån arbetsmarknadsförutsättningar där en relativt god arbetsmarknad ger en relativt hög tilldelning.

- **Befolkningsstorlek**

37 procent fördelas utifrån befolkningsstorlek där relativt stor befolkning ger en relativt hög tilldelning.

- **Asylmottagande**

20 procent fördelas utifrån asylmottagande (boendedygn i mottagningssystemet) där ett län med lågt asylmottagande i förhållande till länets befolkning ger en relativt hög tilldelning.

Fristående från viktningsvariabeln asylmottagande beaktar fördelningsmodellen det övriga mottagandet av nyanlända i kommunerna genom att ta hänsyn till självbosättning.

De som förväntas självbosätta sig i kommunerna och inte via anvisning av Migrationsverket uppgår till 29 000 personer under 2019 (*Totala kommunmottagandet [38 000] – Beräknat behov av anvisad bosättning [9 000] = Antalet självbosatta [29 000]*). Den beräknade fördelningen som beror på viktningsvariablerna justeras med hänsyn till tidigare självbosättningsmönster i kommunerna. Modellen drar bort 70 procent av det skattade antalet självbosatta (20 300) per kommun, utifrån hur denna grupp fördelade sig per kommun under perioden 2015-04-01--2018-03-31.

Beräkningen på kommunnivå, som justerats med hänsyn till de självbosatta, viktas sedan mot det beräknade behovet av anvisad bosättning (9 000). Summan av de viktade kommunvärdena per län utgör det förslag till länstal som Migrationsverket lämnar till regeringen.

Variabelbeskrivning

Arbetsmarknadsförutsättningar (43 procent):

Arbetsförmedlingen bistår Migrationsverket med statistiskt underlag till viktningsvariabeln arbetsmarknad. I variabeln *arbetsmarknad* ingår delvariablerna yrkesbredd (13 procent), omsättning (40 procent), arbetslöshet (40 procent) och framtida arbetskraftsbehov (7 procent). Viktningsvariabeln baseras på statistik för helåret 2017, med undantag för delvariabeln omsättning som baseras på ett genomsnitt för åren 2015-2017.

Yrkesbredden (13 procent av arbetsmarknad, cirka 2 100 platser) visar antalet yrken i kommunens lokala arbetsmarknadsområde med mer än 100 utövare. De lokala arbetsmarknadsområdena är en indelning av kommunerna som bygger på statistik från SCB över pendling över kommungräns

under år 2016. Ju fler yrken som finns i det lokala arbetsmarknadsområdet desto mer differentierad är arbetsmarknaden och desto lättare är det för nyanlända att etablera sig på orten.

Omsättningen (40 procent av arbetsmarknad, cirka 6 500 platser) avser omsättningen till arbete från arbetslöshet, enligt Arbetsförmedlingens definitioner, bland utomeuropeiskt födda exklusive nyanlända (vistelsetid max tre år). Värdet är ett medeltal för de tre senaste årens omsättning per kommun. Beräkningen utförs kommun- och årsvis enligt formeln $A/(K+N)$ där A= antalet i målgruppen som gått från inskrivna arbetslösa till arbete under det senaste året, K= kvarstående inskrivna arbetslösa i december året innan mätperioden och N= antalet nyinskrivna i målgruppen under det senaste året.

Arbetslösheten (40 procent av arbetsmarknad, cirka 6 500 platser) är andelen öppet arbetslösa och deltagare i program med aktivitetsstöd i förhållande till den registerbaserade arbetskraften. Värdet är ett medeltal av det senaste årets arbetslöshetstal per kommun. Variabeln har en omvänd relation vid tilldelning av platser. En låg arbetslöshet ger en större tilldelning av platser och tvärt om. För att få en omvänd relation på fördelningen, så inverteras alla värden i fördelningen, genom att dividera 1 med kommunens värde för arbetslöshet. Beräkningssättet gör så att proportionaliteten bibehålls i den omvända fördelningen.

Framtida arbetskraftsbehov (7 procent av arbetsmarknad, cirka 1 100 platser) avser kommunens framtida behov av befolkning i arbetsför ålder. Variabeln utgår ifrån SCB:s prognos från 2018 över befolkning i åldern 18-64 år. Behovet av framtida arbetskraft beräknas genom att dividera antalet i arbetsför ålder år 2030 med antalet år 2017. För att kommuner ska få tilldelning av platser krävs att kommunen har en procentuell befolkningsminskning inom kategorin arbetsför ålder. Dessutom krävs det att kommunen hade en arbetslöshet som var lägre än den genomsnittliga arbetslösheten i hela landet under föregående år. Kommuner som uppfyller dessa två villkor tilldelas platser utifrån värdet på den procentuella befolkningsminskningen. Efter att fördelningen av platser för de fyra delvariablerna beräknats och lagts samman per kommun, sker en beräkning som gör att tilldelningen av platser tar hänsyn till befolkningsmängden i respektive kommun. Värdena utgör tilldelningen av platser för viktningssvariabeln arbetsmarknad.

Befolkningsstorlek (37 procent):

Variabeln befolkningsstorlek har inga delvariabler och baseras på SCB:s uppgifter om befolkningsstorleken per den 31 december 2017.

Befolkningsvariabeln (100 procent av befolkningsstorlek, cirka 14 000 platser) utgörs av kommunens andel av rikets befolkning. Variabeln ger en proportionell tilldelning av platser där en relativt stor befolkning ger en relativt hög andel av tilldelningen.

Asylmottagande (20 procent):

Variabeln *asylmottagande* baseras på statistiskt underlag från Migrationsverket och utgörs utav boendedygn i mottagningsystemet under perioden 2017-04-01--2018-03-31.

Boendedygn i mottagningsystemet (100 procent av övrigt mottagande, cirka 7 600 platser) utgörs av antalet boendedygn i Migrationsverkets mottagnings-system per tusen invånare under perioden. Ett län med lågt antal boendedygn ger en relativt hög tilldelning av platser. Innan fördelningen inverteras på samma sätt som för arbetslösheten, så hanteras eventuella extremvärden. En extremvärdesgräns sätts till 20 procent av det vägda genomsnittet för riket. De kommuner som har ett lägre antal boendedygn per tusen innevånare tilldelas då istället det beräknade gränsvärdet. Den inverterade fördelningen på kommunnivå viktas sedan mot befolkningsmängden.